

УДК 330.1:001.5

Король М. М.

викладач кафедри міжнародних економічних відносин
ДВНЗ “Ужгородський національний університет”

ГЕНЕЗИС І ЕВОЛЮЦІЯ КЕЙНСОВОЇ ТЕОРІЇ ТА КЕЙНСІАНСТВА, ЇХ ВПЛИВ НА СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК НАУКОВО – КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ

У даній статті розглядаються актуальні проблеми нової системи поглядів, сформованих Дж. Кейнсом та його послідовниками. Всебічно проаналізовано етапи кейнсіанської, некейнсіанської та посткейнсіанської теорії в умовах системної трансформації капіталізму, а також їх вплив на науково-кадровий потенціал розвинутих країн світу.

Ключові слова: науково-кадровий потенціал, кейнсіанство, некейнсіанство, посткейнсіанство, трансформація капіталізму.

Наука завжди виявляється не права. Вона не в змозі вирішити жодного питання, не поставивши при цьому десятка нових.

Джордж Бернард Шоу

Постановка проблеми. Сучасна західна економічна теорія трактується неоднорідністю, наявністю багатьох напрямів, шкіл, течій. Така різноманітність є наслідком розбіжностей у визначенні предмета дослідження й теоретичного трактування економічних явищ, методу вивчення, з'ясування основних способів впливу на соціально-економічні процеси та ролі держави у їх здійсненні. Саме тому розробка економічних теорій Дж. Кейнса та його послідовників, а також некейнсіанців справили позитивний вплив на соціально-економічний розвиток промислово розвинутих країн та послабили негативні наслідки циклів під час економічних криз.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню проблеми соціально-економічного розвитку промислово-розвинутих країн у другій пол. ХХ ст. дедалі більше уваги приділяли зарубіжні науковці. Різні теоретичні, методичні та організаційні аспекти цієї проблеми знайшли відображення в працях Дж. Кейнса, Р. Харрода, П. Самуельсона, Д. Хікса, Е. Хансена, Дж. В. Робінсон та ін.

Виокремлення нерозв'язаних раніше частин загальної проблеми. В умовах переходу України до ринкової економіки, актуальними стають проблеми переходу від командно-адміністративної до капіталістичної системи, в становленні якої важлива роль відводиться теоретичним засадам кейнсіанства, некейнсіанства та посткейнсіанства.

Мета статті. У сучасних умовах соціально-економічного розвитку України існує необхідність формування нового стратегічного підходу розвитку на коротко- середньо- та довготривалу перспективи. Важливі аспекти в поетапній реалізації такої стратегії належать кейнсіанству, некейнсіанству та посткейнсіанству, здобутки яких доцільно впровадити в практику економічної політики України.

Викладення основного матеріалу. У сучасній економічній теорії виокремлюють три основні напрямки: неокласичний, кейнсіанство, посткейнсіанство, які передували інституціоналізму.

Широкомасштабне порушення економічної рівноваги в ринковій економіці 30-х рр. стало каталізатором виникнення і поширення глибоких сумнівів у науковій достовірності класичної доктрини в нових економічних умовах.

Англійський вчений Дж. М. Кейнс – один з найвидатніших економістів ХХ ст. рівня А. Сміта, Д. Рікардо, Дж. С. Мілля і А. Маршалла справив величезний вплив на світову економічну науку, хоча споріднені йому ідеї висловлювались і до нього в 20-30-х рр. ХХ ст. Більше того, частину цих ідей використав і сам Кейнс. Справа в тому, що це був тільки економічний

матеріал, а сам Кейнс сформував нову систему поглядів, заснувавши потужний напрям економічної теорії.

Праці Дж. Кейнса 20-х рр. вважають важливим етапом генезису його теоретичної системи («Трактат про грошову реформу (1923), «Кінець *laissez faire*» (1926), «Побіжний погляд на Росію» (1925)). У цих працях він приходив до переконання в тому, що автоматичне ринкове саморегулювання капіталізму належить історії, на зміну йому має прийти державне регулювання ринкової економіки. Висловлені Кейнсом новаторські ідеї йшли в розріз із панівною неокласичною ортодоксією, порушуючи її практично непохитну до того часу наукову монополію. Його неординарна позиція щодо співвідношення ринку та державного втручання викликала в його противників різке неприйняття. На поч. 30-х рр. це вилилося у великомасштабних дискусіях з прихильниками класичного лібералізму, зокрема, з Ф. фон Хайєком. Проте в кінці 30-х рр. перемогли ідеї Кейнса, визначивши на чотири наступних десятиріччя нові пріоритети позитивної або нормативної теорії. У вищезгадані роки до розуміння необхідності державного регулювання ринкової економіки прийшли великі державні діячі світу. Споріднених із кейнсіанськими висновками вони дійшли власним шляхом – не від академічної теорії, а від практики і політики. Найвним прикладом була здійснювана в США антикризова програма американського президента Ф. Рузвельта.

У 1936 р. виходить головна праця Дж. М. Кейнса «Загальна теорія зайнятості, процента і грошей», яка приносить автору не тільки світове визнання, а й стає поворотним пунктом усієї економічної науки кінця XX ст. Відомий історик економічної думки Б. Селігмен порівнює цю книгу лише «із впливом «Капіталу» Маркса і «Багатства народів» Сміта» [1].

Дослідники Кейнсової наукової спадщини підкреслюють, що «Загальна теорія» – це підручник і незавершене, послідовне викладення розробленої системи теоретичних поглядів. При цьому, розвиток дослідження відбувається на тлі полеміки з попередниками і сучасниками та критичної

переоцінки історії економічної теорії. Один із послідовників вищезгаданого науковця видатний американський економіст П. Самюелсон зумів передати неоднозначність Кейнсової праці. Ще не менш відомий американський економіст Дж. Гелбрейт на адресу «Загальної теорії» констатував, що «вона абсолютно незрозуміла, погано написана та передчасно опублікована» [2]

Важливу роль у формуванні кейнсіанства як потужного наукового напрямку відіграло становлення філософських позицій вченого та його здатність стати виразником нових морально – етичних принципів сучасної йому історичної доби. Критика Кейнса та його однодумців була спрямована на базові принципи традиційного для XIX ст. суспільного світогляду та панівної економічної ідеології. Так, об'єктом критики стала традиція цілковитого зведення суспільного багатства до суми індивідуальних благ, їх пряме ототожнення. Для більш пізніх економічних поглядів ученого суттєве значення мало те, що спрямовані на примноження індивідуального багатства, не завжди приводять до відповідного приросту багатства суспільства [3]. Цей новий підхід в подальшому сприяв формуванню макроекономічної спрямованості теорії Кейнса.

Новаторство економічної теорії Кейнса обумовлено новизною його методології дослідження:

- визначення нового предмету дослідження – макроекономіки, з властивими їй функціональними залежностями та економічними закономірностями (а не механічна сума мікроодиниць, згідно з поглядами неокласиків);
- відповідно до нового предмету дослідження розробив основи нового методу дослідження – макроекономічного, який орієнтувався на пріоритетний аналіз макроекономічних залежностей та процесів, факторів економічної стабільності та циклічності;
- розробка та введення нового категоріального апарату макроекономічного аналізу, який базувався на сукупних (агрегованих) величинах;

– кейнсіанська «Загальна теорія» ґрунтується на розроблених власне Кейнсом принципово нових методологічних засад макроекономічного аналізу ринку;

– Кейнс зробив значний внесок у подальший розвиток економічних методів теоретичного дослідження: відновлення каузального методу пізнання економічних законів, привнесення його в площину макроекономічного аналізу;

– Кейнсом було обґрунтовано необхідності регуляторної функції держави для досягнення макроекономічної рівноваги та повної зайнятості [3].

Кейнсіанське теоретичне вчення виникло, як реакція на неспроможність неокласичної теорії дати відповіді на питання про причини циклічної кризи та шляхи стабілізації економіки. Новою у кейнсіанській теорії була критика так званого закону Сея, згідно з яким пропозиція сама породжує адекватний попит, тобто “вся вартість продукції має бути використана прямо чи опосередковано на купівлю продуктів” [4].

Кейнс заперечив дію автоматичного механізму як на ринку товарів, так і на ринку робочої сили та капіталу:

1. Поставив під сумнів існування за умов монополістичного капіталізму вільного руху цін у напрямі зниження.

2. Показав неможливість постійного зниження норми процента з метою стимулювання інвестицій. На його думку є певна межа, нижче за яку економічні суб'єкти віддають перевагу не передаванню своїх заощаджень у позичку, а тримають їх у вигляді ліквідних засобів з метою страхування себе в умовах різних непередбачуваних ускладнень.

3. Поставив питання про неможливість зниження заробітної плати у зв'язку з наявністю таких інституцій, як сильних профспілок, що захищають економічні інтереси сильного класу [5].

На протипагу неокласикам він довів, що нові тенденції розвитку ринкового господарства вже не сумісні з колишніми теоретичними

Дж. М. Кейнс [3]

уявленнями, а також (на відміну від підходу в неокласичній теорії) заклав нове розуміння співвідношення між заощадженнями та інвестиціями.

Теорію ефективного попиту Кейнс поставив у центр своєї теоретичної системи як основну умову, що визначає рівні національного доходу та зайнятості [3]. За його переконанням, саме ефективний попит, а не пропозиція ресурсів і зміна рівня цін (як вважали “класики”), визначає стан економіки.

На відміну від неокласиків, Кейнс поставив безробіття в залежність не від заробітної плати, а від браку “ефективного попиту”. При цьому, він не спростовує повністю неокласичної теорії, погоджуючись з тим, що за умов рівноваги, коли всі трудові ресурси залучено у виробництво, заробітна плата визначається “граничною складністю праці”. Він не заперечує, що заробітна плата “перебуває у цілком визначеній (оберненій) кореляції з обсягом зайнятості” [4]. Водночас гранична складність праці, як ми вважаємо, обумовлює необхідність удосконалення науково – кадрового потенціалу та технічного потенціалу у суспільному виробництві.

Заслугує на увагу встановлення Дж. Кейнсом зв'язку між споживанням, інвестиціями і національним доходом, який він здійснив на основі концепції мультиплікатора. Він же вивів кількісну залежність між інвестиціями та національним доходом на основі мультиплікаційного ефекту чи ефекту мультиплікатора [4].

Дж. Кейнс підкреслював принципову відмінність власної теорії норми процента від класичних уявлень. На відміну від класиків, він вважав, що норма процента не може бути компенсацією за заощадження. Адже акумулювання заощаджень у вигляді готівки не отримує ніякого процента, хоч і зберігає так само, як і будь – хто інший.

Вирішення проблем ефективного попиту він розглядав, як найважливіший шлях подолання економічної кризи, розширення виробництва, зростання національного доходу та вирішення проблем

країнах Заходу в післявоєнний період, трансформуючись у неокласичну

зайнятості. На цьому базується зміст макроекономічної моделі Кейнса (рис. 1).

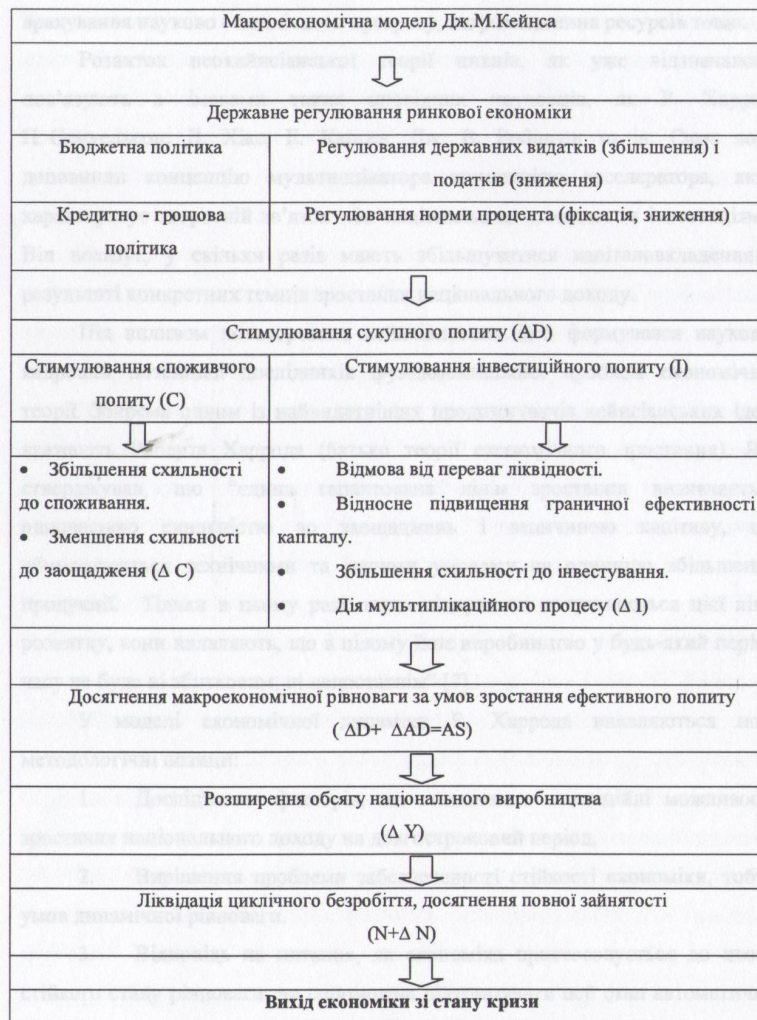

Рис. 1. Механізм функціонування макроекономічної моделі Дж. М. Кейнса [3]

Резюмуючи розроблену Дж. М. Кейнсом макроекономічну модель та практичну програму управління сукупним попитом, український дослідник В. Базилович прийшов до висновку, що основний зміст вищенаведеної моделі (рис. 1) полягає в наступному:

- започаткування нового розділу економічної теорії – макроекономіки, на першому плані якої проблеми факторів, що визначають споживання та інвестиції як основні компоненти національного доходу;
- розробка нового методологічного та теоретичного інструментарію для аналізу нових складних проблем і суперечностей ринкової економіки;
- актуалізація в макроекономічній теорії проблеми ефективного попиту;
- теоретичний аналіз підпорядковується практичній меті – виробленню ефективної економічної політики державного регулювання ринкової економіки для компенсації її недоліків [3]. При цьому у виробленні такої політики провідну роль відіграють науковці, а в її реалізації – підвищення кваліфікації як науково – кадрового так і науково – технічного потенціалу.

Започаткований Кейнсом напрям викликав бурхливу полеміку серед економістів. Так, зокрема, представники неокласики (А. Пігу, Ф. Хайек, Г. Хаберлер та ін.) критикували за розрив зі старими традиціями. Але починаючи з другої половини 30-х рр. XX ст. кейнсіанство знаходить все більше нових прихильників, і вже до середини 70-х рр. XX ст. перебрало на себе роль домінуючого напрямку світової економічної теорії. Послідовники Кейнса висунули три проблеми, які мають відносно самостійний характер:

- проблему динамічної рівноваги;
- проблему тривалих відхилень від стану динамічної рівноваги;
- проблему короткотривалих відхилень, або циклічних коливань [5].

Відмітимо, що найбільш бурхливо теорія Кейнса поширювалася в країнах Заходу в післявоєнний період, трансформуючись у неокейнсіанство.

Це пов'язано з потребою створення більш загальної теорії, яка б врахувала такі нові проблеми, як високе і стійке економічне зростання, проблема циклу, врахування науково – технічного прогресу, нагромадження ресурсів тощо.

Розвиток неокейнсіанської теорії циклів, як уже відзначалося, пов'язують з іменами таких провідних науковців, як Р. Харрод, П. Самуельсон, Д. Хікс, Е. Хансен, Дж. В. Робінсон та ін. Саме вони доповнили концепцію мультиплікатора концепцією акселератора, який характеризує зворотній зв'язок між національним доходом та інвестиціями. Він показує, у скільки разів мають збільшуватися капіталовкладення в результаті конкретних темпів зростання національного доходу.

Під впливом новаторських кейнсіанських ідей формувався науково-кадровий потенціал дослідників фундаментальних проблем економічної теорії. Зокрема одним із найвидатніших продовжувачів кейнсіанських ідей, вважають Роберта Харрода (батько теорії економічного зростання). Він стверджував, що “єдина гарантована лінія зростання визначається одночасною схильністю до заощаджень і величиною капіталу, що обумовлюється технічними та іншими умовами на одиницю збільшення продукції. Тільки в цьому разі, якщо підприємці дотримуються цієї лінії розвитку, вони виявляють, що в цілому їхнє виробництво у будь-який період часу не буде ні збитковим, ні недостатнім” [7].

У моделі економічної динаміки Р. Харрода виявляються нові методологічні позиції:

1. Дослідження факторів, що визначають потенційні можливості зростання національного доходу на довгостроковий період.
2. Вирішення проблеми забезпеченості стійкості економіки, тобто умов динамічної рівноваги.
3. Відповідь на питання, як економіка пристосовується до цього стійкого стану рівноваги, чи спроможна підтримувати цей стан автоматично [3].

Вищезгаданий науковець прийшов до висновку, що розвинута ринкова економіка автоматично не може досягати стійкої рівноваги.

Послідовником кейнсіанських ідей вважається також С. Домар, якому притаманні споріднені підходи щодо необхідності постійного темпу зростання національного доходу, як важливої умови динамічної рівноваги. Оскільки С. Домар як і Р. Харрод дотримувалися аналогічних поглядів, а тому їх споріднені підходи було об'єднано у так звану модель Харрода-Домара. Проте модель С. Домара дещо відрізняється від моделі Р. Харрода, оскільки в її основу покладені не рівність заощаджень інвестиціям, а рівність грошового доходу (попиту) виробничим потужностям (пропозиції). При цьому під виробничими потужностями С. Домар розумів потенційно можливе виробництво продукції в умовах повної зайнятості. Тобто, якщо модель Харрода будувалася на акселераторі, то модель Домара на мультиплікаторі. У моделі С. Домара динамічна рівновага досягається за умови, що попит і пропозиція мають зростати так, щоб приріст попиту дорівнював приросту пропозиції. При цьому динамічна рівновага може бути забезпечена лише певним темпом росту інвестицій. Зростання капіталовкладень – це стратегічний фактор збалансованості економічного зростання. Відмінність в моделі Домара полягала і в тому, що в ній передбачалося повна зайнятість, тоді як Р. Харрод виходив з того, що динамічна рівновага може не збігатися з повною зайнятістю.

Враховуючи, що висновок С. Домара такий самий, як і Р. Харрода, а саме: необхідною умовою динамічної рівноваги, тобто поступального руху економіки, є стійкий темп економічного зростання. «Я намагався показати, – писав С. Домар, – що існує такий темп зростання доходу, яким би приблизно він не був, котрий, якщо його досягти, не призведе до зниження норми прибутку, зниження інвестиційних можливостей, до виникнення хронічного безробіття і подібних лих...і що тією мірою, якою ми можемо тепер це збагнути, цей темп зростання не знаходиться за межами наших фізичних можливостей» [8].

Новаторські ідеї Дж. Кейнса та його послідовників справили великий вплив на формування кадрового потенціалу молодих дослідників Кембріджського університету, де його високо цінували за ерудицію та ділову якість. Викладацька діяльність також притаманна Р. Харроду. Згодом він очолював підкомісію ООН з питань зайнятості та стабільності розвитку, а ще пізніше був економічним радником Міжнародного Валютного Фонду, де також зробив свій внесок у встановлення та загартування науково-кадрового потенціалу цих установ.

У подальшому модель динамічної рівноваги Харрода-Домара розвивалася у напрямку розробки багатофакторних моделей економічного зростання, дослідження виробничих функцій на засадах науково-технічного потенціалу, а також економічного програмування.

Відмітимо, що теоретичні розробки Дж. Кейнса та його послідовників у процесі еволюції стали базовою основою для неокейнсіанства. Зокрема, Е. Хансен не відразу став прихильником кейнсіанства, про що свідчать його перші рецензії на провідні праці Дж. Кейнса. Перелом у поглядах цитованого вченого пов'язується з його переходом на професорську посаду до Гарвардського університету, де він вів теоретичний семінар з проблем макроекономічної політики, в роботі якого брали участь майбутні нобелівські лауреати з економіки П. Самюелсон, Дж. Тобін, Є. Домар та майбутній лідер американського інституціоналізму Дж. Гелбрейт.

До речі, завдяки Е. Хансу кейнсіанство отримало широке поширення в США, а він здобув світове визнання, як видатний популяризатор теорії Кейнса та утвердження науково-кадрового потенціалу кейнсіанської школи в цій країні. Основоположники неокейнсіанства зробили надзвичайно великий внесок в подальші теоретичні розробки та впровадження її в практику державної політики, що забезпечила США провідні позиції у світовій економіці. Можна констатувати, що у цій країні сформувався потужний науково-кадровий потенціал неокейнсіанства.

Серед основних напрямів теоретичного дослідження неокейнсіанства важливе місце посідає теорія економічного циклу (Е. Хансен, Дж. Хікс, Р. Харрод, П. Самюелсон та ін.), методологічні особливості якої відображає рис. 2.

Розвиток методології макроекономічного дослідження в неокейнсіанській теорії циклу:

- поширення мікроаналізу на всі фази економічного циклу, вирішення нових завдань регулювання економіки на різних фазах циклу;
- включення в предмет дослідження всіх макроекономічних суб'єктів;
- фокусування уваги на запобіганні циклічним спадам та подовженні фазам економічного піднесення;
- поглиблена розробка типів та інструментів державної стабілізаційної політики;
- пріоритетна всебічна розробка фіскальної політики;
- врахування соціальних аспектів формування ефективного попиту;
- перехід до аналізу відкритої економіки.

Рис. 2 Методологічні особливості неокейнсіанської теорії циклу [3].

Відмітимо також і те, що вагомий внесок у розробку проблеми циклічності здійснив Е. Хансен (найвідоміший популяризатор кейнсіанства в США і світі), основи інвестиційного циклу якого викладені у монографії "Економічні цикли та національний дохід". Рушійною силою, першопричиною виробництва, на його думку, є технічний прогрес, який потребує нових капіталовкладень, тобто автономних інвестицій. "...коли автономні інвестиції виснажуються, тоді скорочуються також стимульоване споживання та стимульовані інвестиції" [6].

Одним із найвидатніших ідеологів та провідників кейнсіансько-неокласичного синтезу став також Дж. Хікс. У 1937 р. у статті "Мігер Кейнс і «класики»: пропонується інтерпретація" [9] вперше вжив термін "неокласичний синтез", який означав теоретичне сполучення кейнсіанства та неокласики в єдину систему.

У другій половині 60-х рр. і особливо в 70-ті рр. рецепти неокейнсіанської моделі почали все більше суперечити об'єктивним законам розвитку, і більше того, вони навіть сприяли загостренню окремих проблем

(проблеми інфляції, дефіциту державного бюджету, циклічності розвитку). Історично посткейнсіанство сформувалося злиттям двох наукових напрямків: англійського лівого кейнсіанства (Дж. Робінсон) та американської групи економістів (П. Девідсон, А. Лейонхуфвуд, С. Вайнтрауб та ін.).

Ліві кейнсіанці (Дж. Робінсон, Н. Калдор, П. Срффа) продовжили критику неокласицизму. Основним своїм завданням вони вважали оновлення вчення Кейнса та доведення його до логічного кінця заперечення неокласичної системи. Тому за об'єкт своєї критики вони взяли методологічні принципи не тільки неокласичних, а й неокейнсіанських теорій.

Водночас, як кейнсіанство так і неокласицизм важливу роль відіграли у становленні та розвитку інституціоналізму і передусім науково-кадрового потенціалу в подальших дослідженнях щодо сталого розвитку економік країн світу, передусім промислово-розвинутих. Зокрема, тільки у США на поч. ХХІ ст. в наукових дослідженнях і розробках приймають участь більше трьох мільйонів науковців США. Науково-кадровий та технічний потенціали у великій мірі зосереджені в діяльності абсолютної більшості американських транснаціональних компаній та провідних фірм.

Висновки та пропозиції. Найвищої результативності кейнсіанська макроекономічна теорія досягла в економічній політиці в 60-ті рр. ХХ ст. До початку 70-х рр. вона давала в цілому стійкі позитивні результати в межах тих економічних умов, для яких була розроблена. Ще раніше теорія Дж. Кейнса збігалася з практичними результатами правління Ф. Рузвельта, а тому поєднання теорії і практики в подальшому дало можливість стабілізувати економічний стан в розвинутих країнах з ринковою економікою, а в США з поч. 60-х рр. Упродовж наступних восьми років спостерігалася безперервне економічне зростання.

Новаторські ідеї Кейнса та його послідовників були базовою основою для становлення та розвитку неокейнсіанської теорії, яка також справила позитивний вплив на соціально-економічний розвиток промислово

розвинутих країн та позитивно впливати на послаблення негативних наслідків циклів під час економічних криз.

Кейнсіанство та дотримання вимог цієї течії в економічній теорії в економічній політиці Рузвельта дало можливість вийти із довготривалої кризової ситуації США, проте його модифіковані версії (неокейнсіанство та посткейнсіанство) в подальшому не дали сподіваних наслідків. Заходи держави, спрямовані на забезпечення повної зайнятості та гармонічних темпів розвитку, в багатьох випадках не мали успіху, що обумовило подальше формування нових напрямків в економічній теорії на базі кейнсіанства та неокласики. Водночас ці течії позитивно вплинули на зростання науково-кадрового та технічного потенціалів, передусім в промислово-розвинутих країнах, як в дослідницькій так і в практичній діяльності.

Нині кейнсіанство як теоретична система і як концепція економічної політики втратило колишню панівну роль і перебуває в опозиції до поширеної скрізь консервативної ортодоксії. Але воно модернізується, розвивається. Кейнсіанська школа створила систему категорій та взаємозв'язків, що без них сьогодні навряд чи можна уявити економічну теорію і економічну політику Заходу.

Список використаної літератури

1. Селигмен Б. Основные течения современной экономической мысли. – М.: Прогресс, 1968. – С.494.
2. Цит. за: Макконелл К. Р., Брю С. Л. Экономикс: Принципы, проблемы и политика: В 2 т.: Пер. с англ. – М.: Республика, 1992. – Т.1. – С. 193.
3. Історія економічних вчень: Підр. У 2 ч. – Ч. 2. / за ред. В. Д. Базилевича. – 2-ге вид., випр. – К. : Знання, 2005. – с. 217, с.218-221, с.231, с. 246, с. 248, с. 260, с. 262.

4. Кейнс Дж. М. Общая теория занятости, процента и денег. – М.: Гелиос АРВ, 2002. – С. 25, с. 112-114, с. 16
5. Історія економічних учень: Підручник / Л. Я. Корнійчук, Н. О. Татаренко, А. М. Поручник та ін., За ред. Л. Я. Корнійчук, Н. О. Татаренко. – К.: КНЕУ, 1999.- с. 342-343, с. 352.
6. Хансен Э. Экономический цикл и национальный доход. – М., 1959, С. 602.
7. Harrod R. Economic Essays. – L., 1952. – 265 p.
8. Domar E. Essay in the Theory of Economics Growth. – N.Y. – 1957. - P.8
9. Hicks J. Mr. Keynes and the «Classics» // Econometrica / April. –1937. – P. 147-159.

КОРОЛЬ М. М. ГЕНЕЗИС И ЭВОЛЮЦИЯ КЕЙНСОВОЙ ТЕОРИИ И КЕЙНСИАНСТВА, ИХ ВЛИЯНИЕ НА СТАНОВЛЕНИЕ И РАЗВИТИЕ НАУЧНО – КАДРОВОГО ПОТЕНЦИАЛА

В данной статье рассматриваются актуальные проблемы новой системы взглядов, сформированных Дж. Кейнсом и его последователями. Всесторонне проанализированы этапы кейнсианской, некейнсианской и посткейнсианской теории в условиях системной трансформации капитализма, а также их влияние на научно-кадровый потенциал развитых стран мира.

Ключевые слова: научно-кадровый потенциал, кейнсианство, некейнсианство, посткейнсианство, трансформация капитализма.

KOROL M. M. GENESIS AND EVOLUTION OF KEYNESIAN THEORY AND KEYNESIANISM, THEIR INFLUENCE ON THE FORMATION DEVELOPMENT OF SCIENTIFICALLY – HUMAN POTENTIAL

The present article studies the current problems of the new system formed by J. Keynes and his successors. It gives a comprehensive analysis of the stages of

Keynesian, neo-Keynesian and post-Keynesian theories in the conditions of the system transformation of capitalism, as well as their influence on the scientific-human potential of the developed countries of the world.

Key words: scientific-human potential, Keynesianism, neo-Keynesianism and post-Keynesianism, transformation of capitalism.

Впровадження вбачає певні риси частин спеціальної проблеми. В умовах переходу України до ринкової економіки актуальними стають проблеми переходу від командно-адміністративної до економічної систем, в яких важливу роль відіграють трансформація економіки, економічності та посткейнсіанства.

Мета статті. У сучасних умовах економічної трансформації України дуже важливою формуються всілякі стратегічні напрями розвитку на макро- середньо- та мікрорівнях економіки. Одним з аспектів в постійній реалізації такої стратегії належить трансформація економічності та посткейнсіанства, зокрема як доцільно впровадити практику економічної посткейнсіанства.

Вихідні положення матеріалу. У сучасній економічній системі впроваджені три основні напрями: кейнсіанський, некейнсіанський та посткейнсіанський, які середовище інституціоналізму.

Широкомасштабні порушення економічної рівноваги в економіці 30-х рр. стало каталізатором виникнення і розвитку кейнсіанської теорії у науковій діяльності класичної економіки в умовах ринкових умов.

Англієцький економіст Дж. М. Кейнс – один з найвідоміших економістів XX ст. разом з А. Смітом, Д. Рікардо, Дж. С. Міллем і А. Маршаллом, який величезний вплив на світову економічну думку, яка розвивалася протягом десятиліття і до цього в 20-30-х рр. XX ст. Висхідним часом його використання і сам Кейнс. Справа в тому, що на той час економічна